

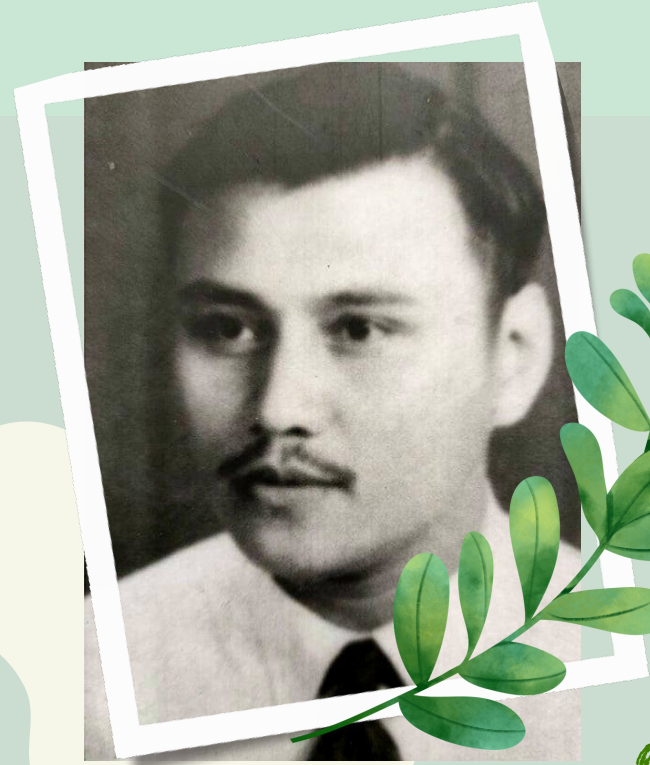

I. Tìm hiểu chung

Quang Dũng

1. Tác giả

- Quang Dũng (1921 – 1988)
- Tên khai sinh là Bùi Đình Diệm, quê ở Đan Phượng, tỉnh Hà Tây
- Là một nghệ sĩ đa tài: vẽ tranh, sáng tác nhạc, viết văn xuôi, nhưng trước hết là một nhà thơ, trong thơ ông có nhạc có họa.
- Thơ Quang Dũng vừa hồn nhiên vừa tinh tế, mang vẻ đẹp hào hoa, phóng khoáng, đậm chất lãng mạn.
- Được truy tặng giải thưởng Nhà nước về Văn học và Nghệ thuật năm 2001.
- Một số tác phẩm chính: *Rừng biển quê hương*, *Đường lên Châu Thuận*, *Rừng về xuôi*, *Nhà đồi*; *Mây đầu ô*...

2. Tác phẩm

a. Xuất xứ: trích trong tập *Mây đầu ô*.

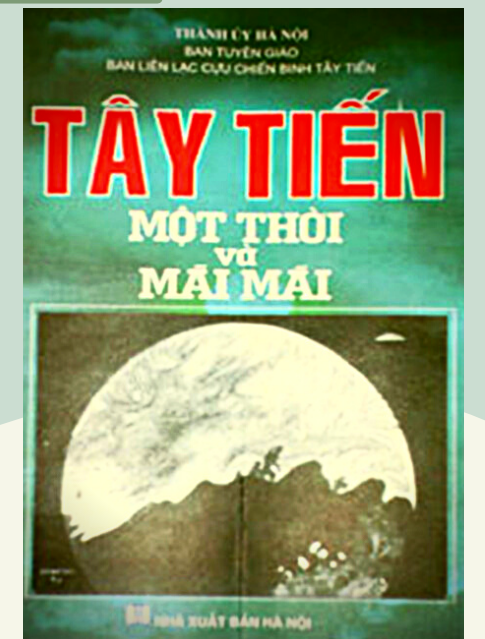
b. Hoàn cảnh sáng tác: cuối năm 1948 ở làng Phù Lưu Chanh, sau khi tác giả rời đoàn quân

Tây Tiến sang đơn vị khác.

c. Ý nghĩa nhan đề: Tây Tiến vừa chỉ hướng hành quân tiến về phía tây, vừa là tên gọi của binh đoàn Tây Tiến (được thành lập đầu năm 1947).

d. Đề tài: người lính, anh bộ đội cụ Hồ trong kháng chiến chống Pháp.

e. Thể thơ: thơ cổ phong - thể hành.

II. Đọc- Hiểu văn bản

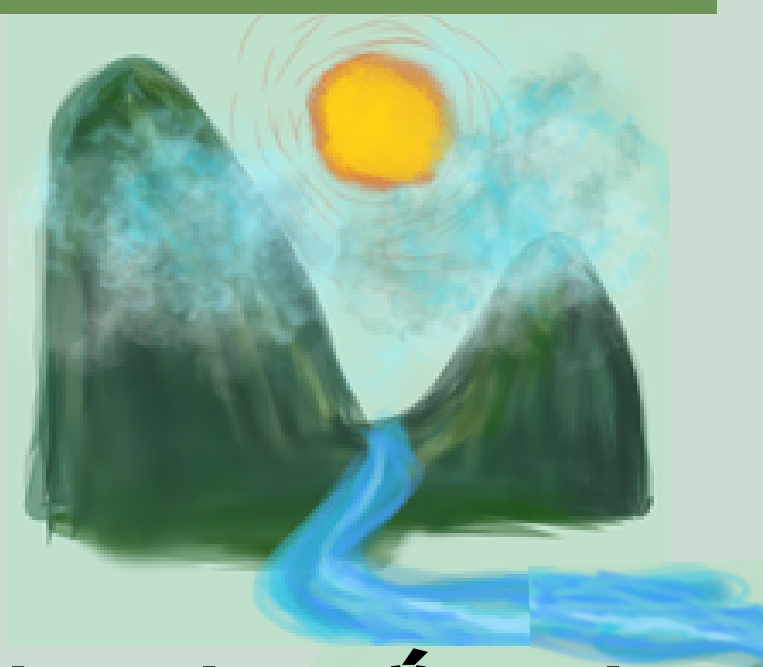
Đoạn 1 (14 câu)

Nỗi nhớ của nhà thơ về chặng đường hành quân gian khổ nhưng hào hùng, thi vị của binh đoàn Tây Tiến nơi núi rừng Tây Bắc vừa hùng vĩ, hoang sơ vừa thơ mộng, trữ tình.

1.a. Nỗi nhớ da diết về một thời Tây Tiến xưa (2 câu đầu)

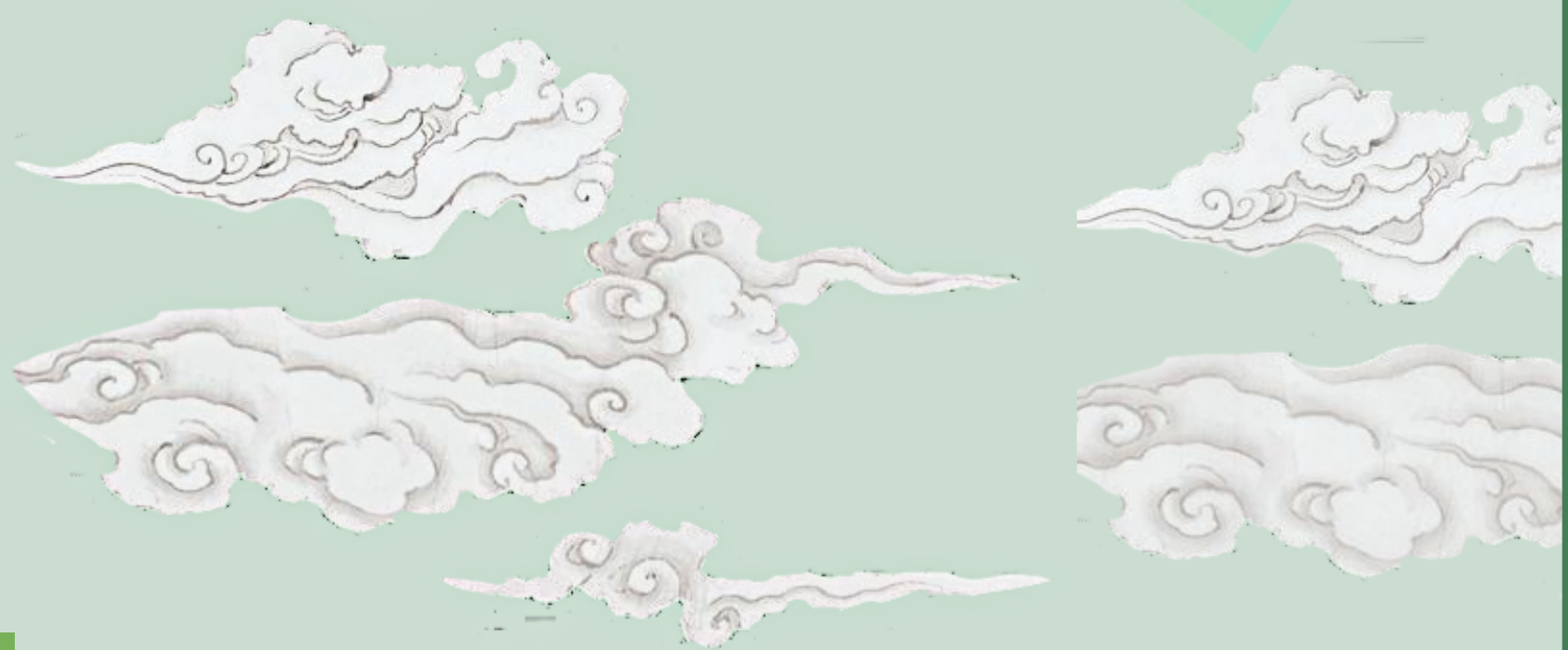
*Sông Mã xa rồi Tây Tiến ơi!
Nhớ về rừng núi nhớ chơi vơi*

1.b. Nỗi nhớ của Quang Dũng về thiên nhiên Tây Bắc trên chặng đường hành quân của lính Tây Tiến thật cụ thể (câu 3-14)

-Địa bàn hoạt động của người lính Tây Tiến là núi rừng hoang sơ, rộng lớn và khắc nghiệt nên chặng đường hành quân của lính Tây Tiến đầy mệt mỏi nhưng thiên nhiên cũng thơ mộng huyền ảo, khiến tâm hồn người lính học sinh Hà Nội được bay bổng (câu 3, 4):

*Sài Khao sương lấp đoàn quân mỏi
Mường Lát hoa về trong đêm hơi*

-Địa thế hiểm trở của núi cao, vực sâu đã tạo sự hùng vĩ, dữ dội nhưng thoáng đãng, trữ tình, con đường hành quân của người lính thật vất vả nhưng họ vẫn hiên ngang và tìm được sự thanh thản (câu 5-8):

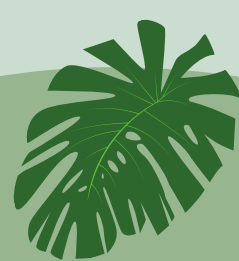
*Dốc lên khúc khuỷu, dốc thăm thẳm
Heo hút cồn mây súng ngửi trời
Ngàn thước lên cao, ngàn thước xuống
Nhà ai Pha Luông mưa xa khơi*

Bến Sông Văn

Nguyễn Mai Xuân-12D2
2021-2022

Hình ảnh người đồng đội gục chết trên đường hành quân, bị mà không lụy (câu 9, 10):

*Anh bạn dãi dầu không bước nữa
Gục lên súng mũ bỏ quên đời!*

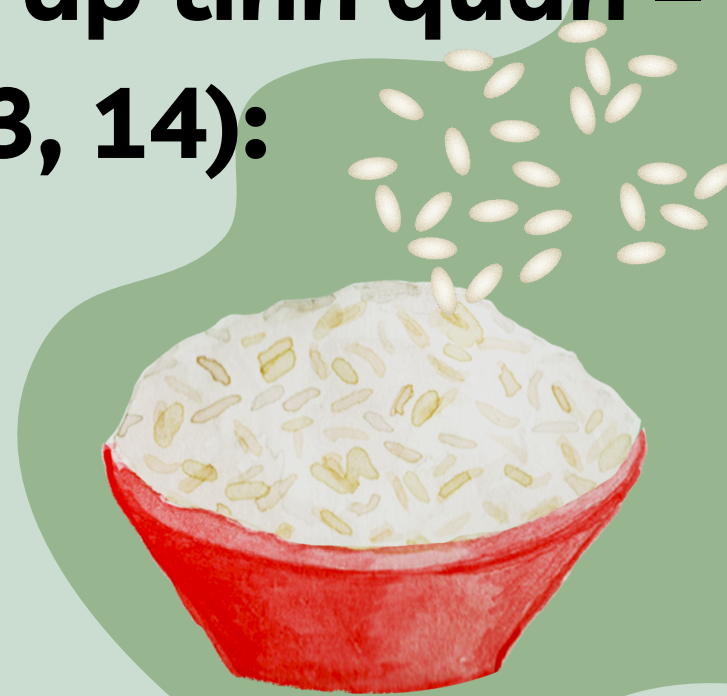
Sự nguy hiểm, bí ẩn của rừng thiêng cho ta thấy tính mạng của người lính Tây Tiến luôn bị đe dọa ở mọi thời gian (câu 11, 12):

*Anh bạn dãi dầu không bước nữa
Gục lên súng mũ bỏ quên đời!*

Kỉ niệm mang hương vị cuộc sống ấm áp tình quân – dân ở Mai Châu đã khép lại đoạn 1 (câu 13, 14):

*Nhớ ôi Tây Tiến cơm lên khói
Mai Châu mùa em thơm nếp xôi*

Đoạn 2 (8 câu)

Nhà thơ nhớ những kỉ niệm ấm áp tình quân – dân của người lính Tây Tiến cùng đồng bào địa phương trong đêm liên hoan văn nghệ và cảnh sông nước miền Châu Mộc thật huyền ảo, thân thương.

2.a. Đêm liên hoan văn nghệ của lính Tây Tiến với đồng bào địa phương được gợi lên thật sống động, lãng mạn (4 câu đầu):

*Doanh trại bừng lên hội đuốc hoa.
Kìa em xiêm áo tự bao giờ
Khèn lên man điệu nàng e ấp
Nhạc về Viên Chăn xây hồn thơ.*

Cảnh đêm liên hoan văn nghệ ở biên giới thật ấm áp tình quân dân và mang một vẻ đẹp đầy bản sắc văn hóa vùng cao Tây Bắc nên thật rực rỡ và quyến rũ.

Tô đậm tâm hồn lãng mạn, hào hoa, đa tình của người lính Tây Tiến:

- Toàn doanh trại đầy sức sống và ngây ngất
- Tâm hồn của người lính Tây Tiến: lãng mạn cùng khát vọng thực hiện nhiệm vụ

2.b. Cảnh sông nước Châu Mộc mênh mang, huyền ảo và tĩnh lặng (4 câu sau) :

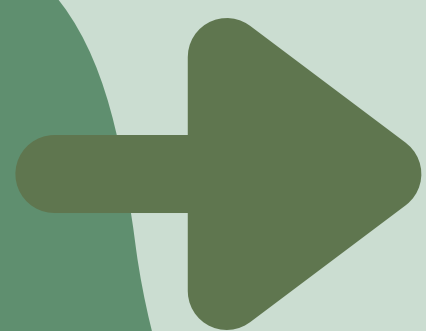
*Người đi Châu Mộc chiều sương ấy
Có thấy hồn lau nẻo bến bờ
Có nhớ dáng người trên độc mộc
Trôi dòng nước lũ hoa đong đưa*

Cảnh thật tĩnh lặng, nên thơ:

- Tạo cảm giác hư ảo.
- Cảnh vật mềm mại và có hồn.

Con người miền Tây:
đều duyên dáng, tình tứ
nên để lại trong lòng
người lính Tây Tiến nỗi
nhớ nhung lưu luyến.

Tạo thành nỗi nhớ lưu luyến, bồi hồi.

Đoạn 3 (8 câu)

Nội nhớ của nhà thơ về chân dung đồng đội

3.a. Chân dung hào hùng
và hào hoa của người lính
Tây Tiến khi sống (4 câu
đầu):

Ngoại hình của người
lính Tây Tiến ốm yếu
nhưng tinh thần rất oai
phong lắm liệt:

*Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc
Quân xanh màu lá dữ oai hùm*

*Mắt trừng gửi mộng qua biên giới
Đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm*

Ý chí chiến đấu của
người lính Tây Tiến
thật cao đẹp nhưng
tâm hồn họ lại tình tứ,
lãng mạn:

3.b. Cái chết hào hùng, bi tráng của lính Tây Tiến (4 câu
sau):

++Lý tưởng xả thân cao đẹp:

*Rải rác biên cương mồ viễn xứ
Chiến trường đi chẳng tiếc đời xanh*

**++ Cái chết hào hùng, bi tráng
của lính Tây Tiến.**

*Áo bào thay chiếu anh về đất
Sông Mã gầm lên khúc độc hành*

Đoạn 4 (4 câu cuối)

Nhớ lời thề Tây Tiến

Nhớ quyết tâm chiến đấu của lính Tây Tiến:

*Tây Tiến người đi không hẹn ước
Đường lên thăm thẳm một chia phôi*

Chí nguyện cao đẹp của lính Tây Tiến:

*Ai lên Tây Tiến mùa xuân ấy
Hồn về Sầm Nứa chẳng về xuôi*

III. TỔNG KẾT

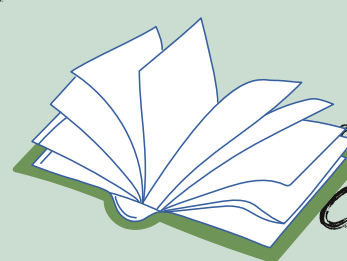
1. Nghệ thuật

Hình ảnh

Âm điệu

Bút pháp

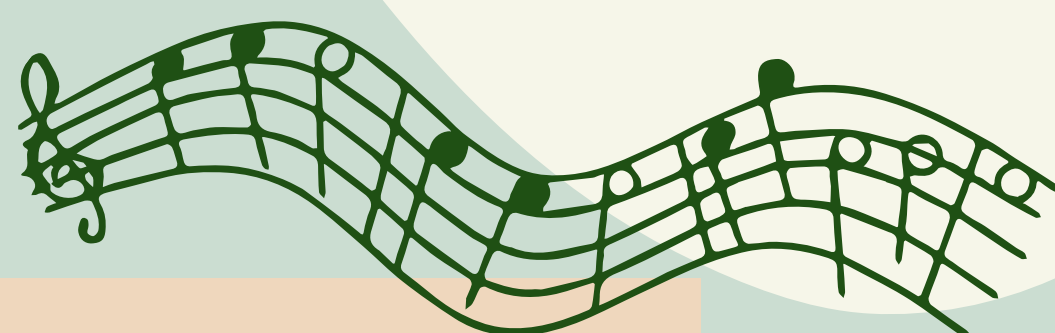

Ngôn ngữ

2. Nội dung

Nhà thơ đã làm hiện lên một thiên nhiên Tây Bắc vừa hùng vĩ, vừa nên thơ, điểm lệ. **Đóng góp đáng kể của Quang Dũng là tạo nên bức tượng đài bất hủ về người lính Tây Tiến: hào hùng và hào hoa trong những tháng ngày gian khổ.**

IV. Hoạt động học tập

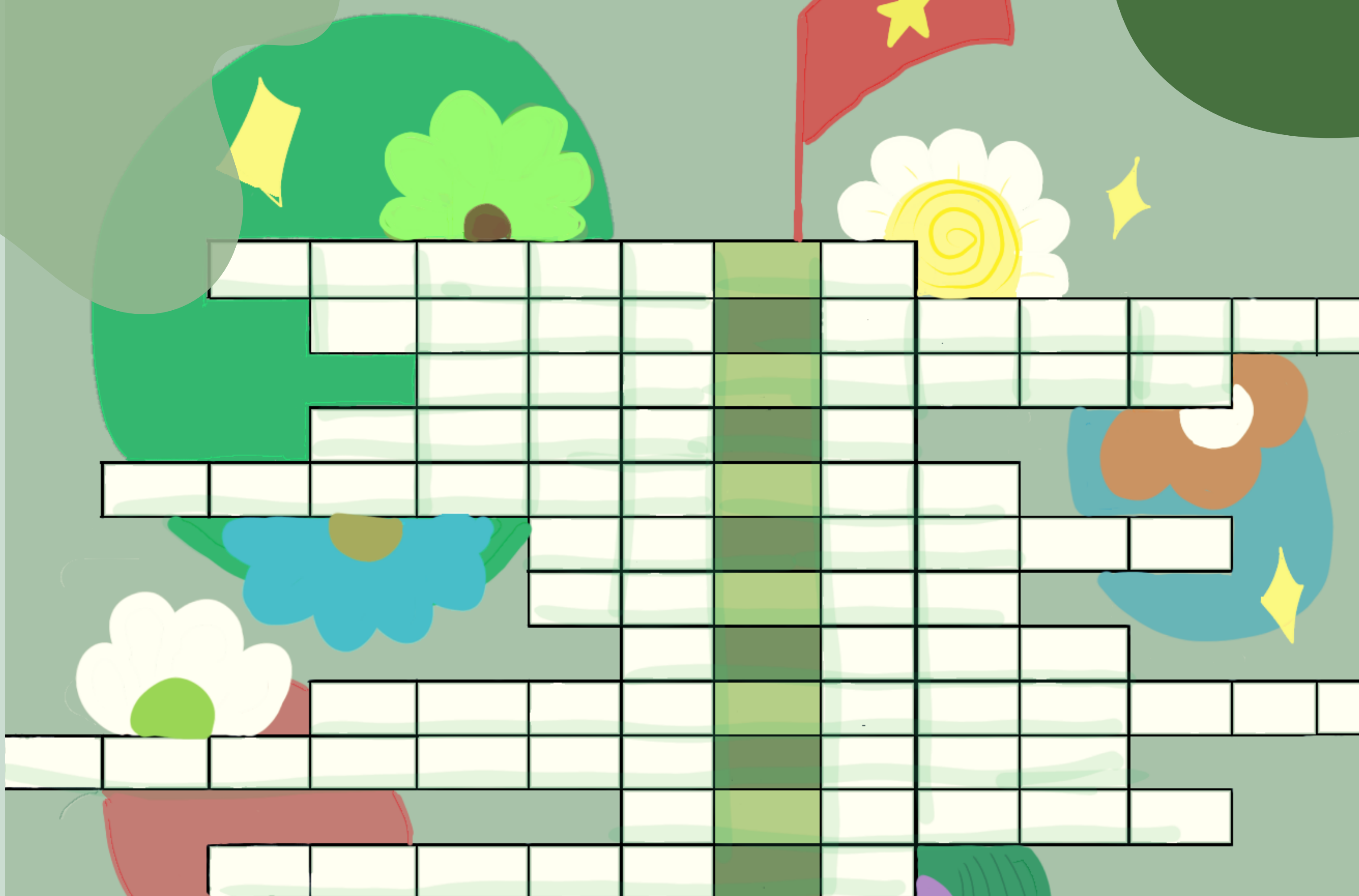
Thưởng thức ca khúc “Đôi mắt người Sơn Tây” của Phạm Đình Chương với lời thơ của thi sĩ Quang Dũng. Từ lời thơ ca khúc và lời thơ Tây Tiến, hs nhận xét về điểm tương đồng trong phong cách thơ Quang Dũng.

Quét mã QR

TRÒ CHƠI Ô CHỮ

- Câu 1. Một trong những sở trường của người nghệ sĩ Quang Dũng.
Câu 2. Một tên gọi khác của đoàn quân Tây Tiến.
Câu 3. Thành phần chính của đoàn quân Tây Tiến.
Câu 4. Một trong những nguyên nhân gây nên sự mất mát của đoàn quân Tây Tiến.
Câu 5. Trước khi tham gia đoàn quân Tây Tiến, Quang Dũng có xuất thân từ giai tầng nào trong xã hội?
Câu 6. Tên một địa danh mà đoàn quân Tây Tiến đã đi qua. Nơi ấy còn có tên gọi khác là Mường Mai.
Câu 7. Quê hương của nhà thơ Quang Dũng.
Câu 8. Một từ đánh giá chung và tài năng của Quang Dũng.
Câu 9. Tên khai sinh của nhà thơ Quang Dũng.
Câu 10. Địa danh gắn liền với nơi bài thơ Tây Tiến ra đời.
Câu 11. Tên con sông gắn liền với hành trình của đoàn quân Tây Tiến.
Câu 12. Biên giới gắn bó với hành trình của đoàn quân Tây Tiến.

Bến Sông Văn TRẮC NGHIỆM

Nguyễn Mai Xuân-12D2
2021-2022

Câu 1. Quang Dũng là nhà thơ trưởng thành trong thời kì nào?

- A. Kháng chiến chống thực dân Pháp.
- B. Kháng chiến chống phát xít Nhật.
- C. Kháng chiến chống đế quốc Mỹ.
- D. Kháng chiến chống xâm lược biên giới của Trung Quốc.

Câu 2. Vẻ đẹp của người lính Tây Tiến được thể hiện qua:

- A. Gắn bó với quần chúng bị bóc lột tàn nhẫn.
- B. Quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh.
- C. Tình đồng chí gắn kết, chia ngọt sẻ bùi.
- D. Lạc quan, yêu đời nhưng cũng hào hùng bi tráng.

Câu 3. Bài thơ Tây Tiến được ra đời trong hoàn cảnh nào?

- A. Khi Quang Dũng rời xa đơn vị Tây Tiến và nhận nhiệm vụ mới.
- B. Khi Quang Dũng đang chiến đấu ở biên giới Việt Lào cùng trung đoàn 52.
- C. Khi Quang Dũng trở về Hà Nội, cùng anh em tiếp quản thủ đô.
- D. Khi cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp hoàn toàn thắng lợi.

Câu 4. Bài thơ Tây Tiến có tên ban đầu là gì?

- A. Tây Tiến.
- B. Nhớ Tây Tiến.
- C. Tây Tiến ơi!
- D. Mây đầu ô.

Câu 5. Trạng thái tâm lý khơi dậy nguồn cảm hứng sáng tác bài thơ Tây Tiến là?

- A. Nỗi nhớ.
- B. Niềm cảm thương trước sự tàn khốc nơi chiến trường.
- C. Niềm lạc quan của chàng trai trẻ Hà Nội bước vào chiến trường khói lửa.
- D. Nỗi hoài mong về một ngày hòa bình.

Bến Sông Văn TRẮC NGHIỆM

Nguyễn Mai Xuân-12D2
2021-2022

Câu 6. Những yếu tố chi phối nguồn cảm hứng của thi sĩ Quang Dũng khi sáng tác bài thơ này.

- A. Cảm hứng hiện thực từ chiến trường khốc liệt.
- B. Cảm hứng lãng mạn từ cốt cách của những chàng trai Hà Nội.
- C. Cảm hứng lãng mạn và bi tráng.
- D. Cảm hứng hiện thực và bi tráng.

Câu 7. Phép nhân hóa được sử dụng trong những cụm từ “súng ngửi trời; cộp trêu người” có tác dụng gì trong việc thể hiện ý thơ của thi sĩ Quang Dũng?

- A. Tăng thêm tính hấp dẫn, sinh động cho câu thơ.
- B. Gợi sự liên tưởng mạnh mẽ về hiện thực nơi chiến trường khốc liệt.
- C. Nhấn mạnh sự hoang sơ, ghê sợ nơi rừng thiêng nước độc.
- D. Lãng mạn hóa hiện thực trên hành trình gian khó nơi chiến trường.

Câu 8. Biện pháp tu từ nào được sử dụng trong hai câu thơ sau: Anh bạn dãi dầu không bước nữa Gục lên súng mũ bỏ quên đời !

- A. Nhân hóa.
- B. Ẩn dụ.
- C. Nói giảm.
- D. Hoán dụ.

Câu 9. Sự hy sinh, mất mát được thể hiện trong bài thơ Tây Tiến mang đậm âm hưởng nào?

- A. Bi ai.
- B. Bi thương.
- C. Bi lụy.
- D. Bi tráng.

Câu 10. Khổ thơ cuối trong tác phẩm Tây Tiến KHÔNG thể hiện ý nào sau đây?

- A. Nỗi nhớ da diết khi nhớ về chiến trường xưa, đồng đội cũ.
- B. Lòng căm thù giặc và ý chí chiến đấu ngoan cường của trung đoàn 52.
- C. Tâm hồn thi sĩ vẫn mãi gửi lại miền đất Tây Bắc và đồng đội.
- D. Lời nguyện cho ý chí của người lính Tây Tiến vẫn vẹn nguyên.